

Verbetering van transmurale palliatieve zorg

Iris van Doorne

Door de vergrijzing en toename van het aantal mensen dat leeft met- en overlijdt aan chronische ziekten, neemt de vraag naar palliatieve zorg ook toe. In de laatste levensfase komen overgangen in zorg vaak voor, vooral van en naar het ziekenhuis. Tijdens een ziekenhuisopname is vaak voornamelijk aandacht voor curatieve zorg en wordt een palliatieve zorgbehoefte vaak niet tijdig herkend. Hierdoor sluit zorg in de laatste levensfase niet altijd aan bij de wensen en voorkeuren van zorgvragers.

Het doel van het proefschrift 'Improvement of transmural palliative care, using patient preferences as a leading principle' was inzicht krijgen in de huidige zorg voor (acuut) opgenomen ouderen met een palliatieve zorgbehoefte en het PalliSupport project te evalueren. Dit project beoogde om transmurale palliatieve zorg voor acuut opgenomen ouderen te verbeteren door middel van de ontwikkeling en implementatie van een transmuraal zorgpad. Dit zorgpad beschrijft tijdige herkenning van een palliatieve zorgbehoefte, proactieve zorgplanning, transmurale samenwerking en follow-up na ziekenhuisopname.

Uit het eerste deel van het proefschrift, waarin de huidige palliatieve zorg werd onderzocht vanuit zowel het perspectief van de zorgprofessionals als de zorgvrager, blijkt dat specialistische palliatieve zorg vooral wordt ingezet in de laatste weken van het leven. Niet specialistische zorgprofessionals erkenden dat de inzet van specialistische palliatieve zorg, en proactieve zorgplanning idealiter vaker en tijdiger ingezet moeten worden. Vragen naar de voorkeursplaats voor overlijden kan hier een onderdeel van zijn. Zorgvragers bleken vaak nog geen voorkeursplaats te hebben, maar zijn wel bereid hierover na te denken. Uit interviews bleek verder dat een ongeplande ziekenhuisopname vaak niet als onwenselijk beschouwd wordt omdat het vaak als onvermijdelijk werd gezien en het ziekenhuis in acute situaties als de beste plek werd beschouwd.

Het tweede deel van het proefschrift evalueert het PalliSupport project. Uit een voor-na meting bleek dat na implementatie van het zorgpad in het ziekenhuis waar het zorgpad getest werd, ongeplande ziekenhuisopnames niet werden voor-

komen. Wel overleden zorgvragers vaker op de plaats van voorkeur. Implementatie op grote schaal, waarbij vijf ziekenhuizen en omliggende eerstelijns organisaties waren betrokken, bleek complex en was niet zo succesvol als vooraf werd beoogd. Voor een succesvolle implementatie is het belangrijk dat het zorgpad past bij deze complexiteit, er klein wordt begonnen en geïnvesteerd wordt in projectmanagement per regio. Dit kan bijdragen aan een gevoel van betrokkenheid onder professionals. Daarnaast kan een zorgpad dat in elke setting kan starten eraan bijdragen dat alle zorgprofessionals het zorgpad ondersteunen. Voor verdere verbetering van palliatieve zorg is het daarnaast van belang dat interprofessionele samenwerking wordt verbeterd, zowel binnen organisaties als tussen organisaties.

Het volledige proefschrift, inclusief Nederlandse samenvatting, is te downloaden via: [Improvement of transmural palliative care \(uva.nl\)](https://www.uva.nl/proefschrift/2017/12/14/Improvement-of-transmural-palliative-care)